

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/35/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1615203385
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blanka Podmajerská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1615203385.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a členov senátu JUDr. Mariany Harvancovej a Mgr. Adely Unčovskej, v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžovo nám. 11, 010 11 Žilina, IČO:31 575 951, proti žalovaným: 1/ P. F., nar. XX.X.XXXX, XXX XX P. D. XXX, 2/ L. F., A.. X.XX.XXXX, XXX XX P. D. XXX, o zaplatenie 9 883,74 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 22.8.2018, č.k. 4C/278/2015-38, jednomyseľne takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutom zamietajúcom výroku potvrdzuje.

V prisudzujúcom výroku sa v napadnutej časti o povolení splácať dlžnú sumu v mesačných splátkach vo výške 150 eur, vždy do 25-teho dňa v mesiaci, od právoplatnosti rozhodnutia do zaplatenia, pod stratou výhody splátok a v závislom výroku o trovách konania z r u š u j e a v rozsahu zrušenia sa v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. V napadnutom rozsudku súd prvej inštancie uložil žalovaným 1./2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 9 883,74 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 9 816,71 eur od 19.2.2015 do zaplatenia, v mesačných splátkach vo výške 150 eur mesačne vopred splatných k 25-temu dňu toho ktorého mesiaca počnúc právoplatnosťou rozsudku s tým, že nezaplatením čo i len jednej splátky, alebo jej časti sa stáva splatný celý dlh a vo zvyšku žalobu zamietol. Vo výroku rozhodnutia priznal žalobcovi voči žalovaným 1./2/ spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške súd rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením

2. Prisudzujúci a zamietajúci výrok vo veci samej právne odôvodnil ust. § 52 ods. 1,2,3,4, § 54 ods. 1,2, § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej „Občiansky zákonník“), § 497, § 499, § 502 ods.1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej „Obchodný zákonník“), § 9 ods.6, § 11 ods.1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej „zákon o spotrebiteľských úveroch“), § 290, § 295 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“), § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len „Nariadenie vlády“) a vecne tým, že Úverovú zmluvu č. XXXXX uzavretú dňa 3.6.2013 medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanými ako dlžníkmi posúdil ako zmluvu spotrebiteľskú, i keď sporná zmluva predstavovala tzv. absolútny obchodný záväzkový vzťah (§ 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka) vychádzajúc z toho, že na žalovaných je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľov, pretože pri jej uzavieraní nekonali v rámci predmetu ich obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti; na základe uvedeného mal za to, že na právny vzťah založený zmluvou o úvere je potrebné aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. Občianskeho

zákonníka), a to cez odkaz podľa ustanovenia § 1 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka. V danej veci bola aplikácia ustanovení Občianskeho zákonníka pre žalovaných ako spotrebiteľov priaznivejšia, a to s poukazom na ust. § 879f ods. 3 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie zistil, že nesplatená istina v uplatnenej výške 9 300,19 eur predstavuje žalovanými čerpanú a nevrátenú sumu úveru s úrokmi spolu v sume 516,52 eur vyčíslenými ku dňu zosplatenia úveru, t.j. ku dňu 18.2.2015 (úroková sadzba 13,9 % p.a. vyplýva zo zmluvy) a vyčíslenými úrokmi z omeškania z neuhradených splátok úveru do dňa zosplatenia v sume 7,03 eur (úroková sadzba 5 % p.a.), ktoré nároky žalobca uplatnil dôvodne. Popri istine ako dôvodný posúdil žalobcom uplatnený nárok na zaplatenie poplatkov za upomienky 2 x 15 eur a poplatku za predčasné splatenie úveru v sume 30 eur (spolu 60 eur). V prisudzujúcom výroku rozhodnutia potom uložil žalovaným povinnosť zaplatiť sumu 9 883,74 eur, ktorá súčtom pozostáva z nesplatenej istiny 9.300,19 eur, úrokov 516,52 eur vyčíslených ku dňu zosplatenia úveru, úrokov z omeškania z neuhradených splátok úveru do dňa zosplatenia v sume 7,03 eur, poplatkov 60 eur. Nakoľko žalovaní 1./2/ boli v omeškani s plnením peňažného záväzku a toto omeškania trvá, za dôvodnú posúdil i žalobu v časti, v ktorej si žalobca uplatnil úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z istiny 9 816,71 eur (istiny a úroku vyčíslených ku dňu zosplatenia úveru) za obdobie od 19.2.2015 až do zaplatenia, keď pri právnom posúdení výšky úroku z omeškania vychádzal z ust. § 3 nar. vlády č. 87/1995 Zb.. Poukazujúc na § 232 ods. 3 C.s.p. p ďalej posúdil osobné a majetkové pomery žalovaných a umožnil im uhradiť pohľadávku žalobcu v splátkach, keď výšku 150 eur považoval za primeranú, zodpovedajúcu približne výške pôvodnej splátky a keď povolenie splácať dlh v splátkach nezasiahne neprimerane do hospodárskych pomerov žalobcu. Výšku splátky 150 eur mesačne nepovažoval za zjavne neprimeranú k výške pohľadávky žalobcu, ktorú je možné uspokojiť v primeranom čase. Súd prvej inštancie konštatoval, že pri rozhodovaní zohľadnil majetkové pomery žalovaných ako spoludlžníkov ku ktorým prišlo po uzatvorení zmluvy, najmä okolnosti na strane žalovanej 2/, ktorá nie je zamestnaná zo zdravotných dôvodov, je invalidnou dôchodkyňou, žalovaní nevlastnia žiadny majetok a splatenie celého záväzku žalovanými jednorazovo nie je v danej situácii objektívne možné.

3. Pri rozhodovaní o nároku na zaplatenie zmluvného úroku 13,9% ročne z nezaplatennej istiny 9 300,19 eur za obdobie od 19.2.2015 do zaplatenia (t.j. za čas po ukončení zmluvy po zosplatení úveru) súd prvej inštancie vzal v úvahu, že za úver možno dohodnúť úroky a že možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov (úverové obdobie) a niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania. Pretože ak úver nie je splatený po splatnosti, zákon priznáva za zadržiavanie finančných prostriedkov sankcie či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta). Mal za to, že úroky popri úrokoch z omeškania sú nielen odklonom od zákona v neprospech žalovaných, ale vo svojich dôsledkoch odporujú aj kogentnému zákonnému pravidlu. Preto uplatnený úrok 13,90 % p.a., prevyšujúci úrok z omeškania a problematickú klauzulu o úrokoch popri úrokoch z omeškania (po splatnosti) prima facie potenciálne umožňujúcu navýšenie dlhu nad výšku poskytnutého úveru, posúdil ako rozpor s ust. § 3a ods.3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že takéto úroky v skutočnosti navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania, čím dochádza k obchádzaniu inštitútu iného plnenia na účely aplikácie § 3a ods. 2 nariadenia vlády. Na základe uvedeného mal za to, že dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania prípadne ďalších sankciách platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie úveru do splatenia úveru spôsobuje značnú nerovnováhu ku škode spotrebiteľa a značné zhoršenie postavenia spotrebiteľa oproti zákonnému pravidlu, ktoré chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navýšením dlhu oproti výške úveru a je nepravdepodobným, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne vyjednal s dodávateľom, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne (I.-XXX/XXXX, Y., Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 6Co/190/2014 v analogickej právnej veci). Mal tak za to, že žalobca ako veriteľ nemohol oprávnenne požadovať od žalovaných ako dlžníkov zmluvné úroky aj po splatnosti úverovej istiny, nakoľko sa po vyhlásení celého úveru za splatný sa istina úveru ďalej zmluvne neúročí a žalobcoví patria len úroky z omeškania. Uvedený záver vyplýva z podstaty zmluvného úroku, ktorý je odplátou za používanie finančných prostriedkov, ktoré sa poskytujú dlžníkovi do doby splatnosti. Na uvedenom nič nemení ani dohoda účastníkov nakoľko táto je pre obchádzanie zákona absolútne neplatná.

4. Súd prvej inštancie v súvislosti s uvedeným nárokom ďalej konštatoval, že je mu z rozhodovacej činnosti známa existencia odlišného právneho názoru, podľa ktorého dispozitívna norma neobmedzuje dobu na poskytnutie finančných prostriedkov a kým úroky z omeškania sú sankciou, tak úroky sú

odmenou za užívanie si peňazí, a preto ich treba platiť až do ich vrátenia (napr. rozsudok NS ČR zo dňa 27.06.2007, sp. zn. 33Odo 657/2005). Zásadný posun v prejednávanej otázke predstavuje v spotrebiteľských právnych veciach judikatúra Súdneho dvora Európskej únie, keďže Súdny dvor výkladom smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách stanovil zásadne pravidlo pre kvalifikáciu zmluvnej podmienky za nekalú, ak sa odkláňa od dispozitívnych noriem zákona v neprospech spotrebiteľa (napr. I.-XXX/XX, Y.), keď čl. 3 ods. 1 Smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že pojem „značná nerovnováha“ ku škode spotrebiteľa treba posúdiť na základe analýzy vnútroštátnych právnych predpisov uplatňovaných v prípade absencie dohody medzi zmluvnými stranami s cieľom posúdiť, či a prípadne v akej miere, je právne postavenie spotrebiteľa vyplývajúce zo zmluvy nevýhodnejšie, než právne postavenie zakotvené v platnom vnútroštátnom práve. Na účely určenia, či dôjde k nerovnováhe „napriek požiadavke dôvery (dobrej viery - neoficiálny preklad)“, treba preveriť, či predajca alebo dodávateľ, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne, mohol rozumne očakávať, že by tento spotrebiteľ súhlasil s dotknutou podmienkou po individuálnom dojednaní. Taký odklon od dispozície právnej normy, ktorý sleduje úroky popri úrokoch z omeškania, či iných sankciách, je v neprospech žalovaných. Ak by takejto dohody nebolo, zákon by umožňoval žalobcovi uplatniť po splatnosti sankcie úroky z omeškania pri pomerne novom pravidle o administratívnom strope na celkové sankcie zakotvenom v § 3a nar. vlády č. 87/1995 Z.z.: „Ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru. Za sankcie podľa odseku 1 sa považujú úroky z omeškania, zmluvné pokuty a akékoľvek iné plnenia za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov. Ak sankcie podľa odseku 1 dosiahnu výšku poskytnutých peňažných prostriedkov, následné sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú prevýšiť úroky z omeškania podľa tohto nariadenia vlády. Poukazujúc na právny názor uvedený v rozsudkoch Krajského súdu Bratislava, sp. zn. 10Co/136/2017 zo dňa 13.7.2017 a č.k. 7 Co 347/2017 - 64 zo dňa 14.2.2018 súd prvej inštancie konštatoval, že istina je suma poskytnutých finančných prostriedkov veriteľom vo forme úveru podľa § 503 ods. 1 prvej vety Obchodného zákonníka. Zmluvné úroky sú vždy splatné spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky, t.j. spolu s istinou. Doba splatnosti úrokov za poskytnutie peňazí sa tak zhoduje s dobou splatnosti úveru. Celková suma úrokov však musí byť zaplatená najneskôr do splatnosti dlžného zostatku úveru. Žalobca ako veriteľ preto nemohol oprávnenne požadovať od žalovaných ako dlžníka zmluvné úroky aj po splatnosti úverovej istiny. Po vyhlásení celého úveru za splatný sa istina úveru ďalej zmluvne neúročí a žalobcovi prislúchajú len úroky z omeškania. Na základe uvedeného žalobu v časti o zaplatenie úroku z úveru uplatneného po zosplatnení úveru (úroku vo výške 13,9 % ročne z nezaplateného istiny 9 300,19 eur od 19.2.2015 do zaplatenia) ako nedôvodnú zamietol.

5. O trovách konania rozhodol podľa § 262 ods.1, § 255 ods.1 C.s.p. s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

6. Proti zamietajúcemu výroku, ktorým súd prvej inštancie nepriznal žalobcovi nárok na úrok po zosplatnení úveru a výroku o splatnosti povinnosti uloženej žalovaným v prisudzujúcom výroku rozhodnutia podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca dôvodiac, že rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutej časti nesprávny a vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.) a súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ C.s.p.). Mal za to, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení. Poukázal na ust. § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorého od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona, ako aj na ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka. Z podstaty úroku ako ceny za používanie peňažných prostriedkov možno vyvodiť, že povinnosť dlžníka platiť úrok trvá až do doby vrátenia úveru. V tom zmysle upravuje trvanie povinnosti platiť úrok aj § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka. Vzhľadom na dispozitívnosť ustanovenia, strany si môžu vznik a zánik povinnosti platiť úroky, t.j. dobu, počas ktorej má dlžník platiť úroky, v zmluve o úvere dojednať odchylné. Pri úverovej zmluve ide nepochybne o plnenie peňažného záväzku a hneď v dvoch rovinách: vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky (úver) v dohodnutej lehote, ako aj zaplatiť požadované úroky. Ak dlžník v oboch prípadoch nesplní svoju povinnosť včas, dostane sa do omeškania. Vzhľadom na to, že ide

o dva rozdielne inštitúty, ktoré sa odlišujú tak svojou podstatou, ako aj funkciami, všeobecne treba vychádzať z toho, že pri omeškaní s vrátením peňažných prostriedkov má veriteľ nárok jednak na úrok z úveru a jednak na úrok z omeškania (§ 369 ods. 1 Obchodného zákonníka). Úprava úroku z omeškania, ako aj úroku z úveru je podporná (má dispozitívny charakter), a preto je rozhodujúce, ako sa strany dohodli v zmluve. Svojou dohodou môžu rôzne kombinovať uplatnenie oboch inštitútov v konkrétnom prípade. Odvolateľ mal za to, že tvrdenie, že po zosplatnení úveru veriteľovi už neprislúcha nárok na odplatu za poskytnuté peňažné prostriedky, nemá oporu v právnych predpisoch. Obchodný zákonník priznáva veriteľovi právo na dohodnutý úrok od poskytnutia peňažných prostriedkov, pričom stanovuje len moment vzniku tohto nároku, moment jeho zániku nestanovuje. Ak by bolo úmyslom zákonodarcu dobu nároku veriteľa na dohodnutý úrok ohraničiť, nepochybne by tak učinil. Odvolateľ v podanom odvolaní odkázal na aktuálnu rozhodovaciu prax v danom smere, a to na rozsudok Krajského súdu v Žiline č.k. 11Co/12/2017-90 zo dňa 31.1.2017, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 29.11.2017, č.k. 43 Co/23/2017-92, rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 7.12.2017, č.k. 8Co/193/2017-88, uznesenie Krajského súdu v Nitre zo dňa 30.11.2017, č.k. 7 Co/366/2017-84, rozsudky Krajského súdu v Košiciach zo dňa 13.2.2018, č.k. 5 Co/297/2017, zo dňa 15.2.2018, č.k. 5 Co/311/2017, zo dňa 13.2.2018, č.k. 5 Co/250/2017 a rozsudky Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27.3.2018, č.k. 8 Co/138/2017-83 a zo dňa 29.5.2018, č.k. 3Co/108/2017. Odvolateľ ďalej uviedol, že obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania. Úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov, predstavujú cenu úveru, dlžník ich je povinný platiť od okamihu ich reálneho poskytnutia až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka, ktoré je skutočnosťou zakladajúcou vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, samotný vznik nároku na úrok z úveru neovplyvňuje. Pokiaľ ide o aplikáciu § 506 Obchodného zákonníka, toto ustanovenie upravuje špecifický prípad odstúpenia od zmluvy veriteľom pri omeškaní dlžníka, ktoré môže veriteľ využiť, ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace. Toto odstúpenie nespôsobuje zánik záväzku ex tunc. Ako to vyplýva priamo z dikcie ustanovenia, naďalej trvá právo veriteľa, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, táto povinnosť odstúpením od zmluvy nezaniká. Ide o právny inštitút určený na ochranu veriteľa a jeho využitím sa veriteľ nemôže dostať do horšieho právneho postavenia, v akom bol pred odstúpením od zmluvy, situácia totiž nastala pre neplnenie si povinností dlžníka. Základnou zásadou spotrebiteľského práva je ochrana pred neprijateľnými podmienkami, to však neznamená vylúčenie aplikácie ustanovení na ochranu veriteľa pri neplnení si povinností dlžníka. Odstúpením od zmluvy v zmysle § 506 Obchodného zákonníka zmluva od počiatku nezanikla a naďalej trvá právo veriteľa a tomu zodpovedajúca povinnosť dlžníka vrátiť dlžnú sumu spolu s úrokmi z úveru. Tým nie je dotknutý nárok veriteľa na zákonný úrok z omeškania.

7. Pokiaľ ide o rozhodnutie súdu prvej inštancie, v ktorom povolil žalovaným splácať dlh v mesačných splátkach po 150 eur, toto odvolateľ označil za rozhodnutie v rozpore so zákonom, keďže ním je umožnené žalovaným splácať dlh dokonca v nižšej splátke, než v akej mali hradiť úver v zmysle zmluvy. Výšku priznanej splátky mal za neadekvátnu výške uplatnenej pohľadávky, pretože lehota na jej splatenie (5 rokov) sa predĺžila do takej miery, že sa tým poprel samotný účel súdneho konania. V súvislosti s odvolaním v tejto časti poukázal na aktuálnu judikatúru, konkrétne na rozsudky Krajského súdu v Trnave zo dňa 1.3.2017, č.k. 24 Co/322/2016-85, zo dňa 15.5.2017, č.k. 23 Co/498/2016-72 a zo dňa 28.5.2018, č.k. 23Co/392/2017-77 a na rozsudky Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 31.7.2017, č.k. 12 Co/145/2017-85 a zo dňa 27.9.2017, č.k. 15Co/185/2017-136. Vzhľadom k uvedenému odvolateľ žiadal, aby odvolací súd v zmysle ust. § 388 C.s.p. rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil a vyhovel žalobe žalobcu v plnom rozsahu a zaviazal žalovaných uhradiť dlžnú sumu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň žalobcovi priznal náhradu trov konania aj náhradu trov odvolacieho konania vo výške zaplatených súdnych poplatkov.

8. Žalovaní 1./2/ sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřili.

9. Odvolací súd preskúmal a prejednal vec v rozsahu podaného odvolania v zmysle § 379 a § 380 ods. 1 C.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania (rozsudok bol odvolacím súdom verejne vyhlásený podľa § 378 ods. 1 a § 219 ods. 3 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je vo vzťahu k zamietajúcejmu výroku rozhodnutia dôvodné, pretože súd prvej inštancie pri posudzovaní žaloby v časti o uloženie povinnosti žalovaným 1./2/ zaplatiť žalobcovi úrok z úveru uplatneného po zosplatnení úveru (vo výške 13,9 % ročne z nezaplatenej istiny 9 300,19 eur od 19.2.2015 do zaplatenia)

náležite zistiť skutkový stav v zmysle § 215 ods. 1 C.s.p., vec posúdil správne po právnej stránke a rozhodnutie v tejto časti i náležitým spôsobom odôvodnil (§ 220 ods. 2 C.s.p.).

10. Podľa ust. § 387 ods. 2 C.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

11. Odvolací súd konštatuje, že v prejednávanej veci súd prvej inštancie vo vzťahu k zamietajúcemu výroku rozhodnutia, vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na základe uvedeného sa odvolací súd v celom rozsahu po skutkovej a právnej stránke stotožňuje s dôvodmi uvedenými v rozsudku súdu prvej inštancie vzťahujúcimi sa k zamietajúcemu výroku a konštatuje jeho správnosť (§ 387 ods. 2 C.s.p.). Keďže v takomto prípade nie je potrebné dôvody už vyslovené opakovať, v ďalšom na ne poukazuje a vyjadruje sa len k odvolacím námietkam odvolateľa.

12. V posudzovanej veci nie je sporné, že Úverová zmluva č. 52406 uzavretá medzi stranami dňa 3.6.2013 má charakter spotrebiteľskej zmluvy. Riadny (zmluvný) úrok predstavuje cenu peňazí, ktoré veriteľ poskytol dlžníkovi na základe zmluvy o úvere. Z ekonomického pohľadu ide o v zásade o kompenzáciu veriteľovi za obetovanú príležitosť, kedy nemohol s istinou úveru nakladať, pretože nebola v jeho dispozícii. Na strane dlžníka ide o cenu za to, že do jeho dispozície mu boli vydané finančné prostriedky, ktoré mohol používať, pričom povinnosť ich vrátiť bola odložená do budúcnosti a prípadne i rozložená na splátky. Riadny úrok veriteľovi patrí až do splatnosti úveru. V prípade, že dlžník poruší zmluvu a sú splnené zákonom a prípadne i zmluvou predpokladané podmienky, má veriteľ právo vyhlásiť predčasnú (alebo tiež mimoriadnu) splatnosť úveru, teda požadovať okamžité vrátenie úveru dlžníkom. Právnym následkom vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru je, že dlžník prichádza o výhodu odloženej splatnosti úveru, resp. o výhodu splátok a veriteľ získava možnosť využiť všetky dostupné právne prostriedky na to, aby sa domohol dlžnej pohľadávky. Veriteľ tiež získava právo požadovať od dlžníka zákonnú sankciu v podobe úrokov z omeškania z celej dlžnej sumy, nielen z čiastky, s ktorou bol dlžník aktuálne v omeškaní; prípadne i iné sankcie vyplývajúce zo zmluvy. Hoci vyhlásením predčasnej splatnosti úveru veriteľ automaticky nedostáva do svojej dispozície dlžnú peňažnú sumu a dlžník ju nevráca, dlžník prídje o právny dôvod, pre ktorý môže mať dlžné peňažné prostriedky vo svojej dispozícii. S tým je nevyhnutne spojený aj zánik nároku veriteľa na riadny úrok z poskytnutých peňažných prostriedkov. Zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že by veriteľovi aj po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru patril riadny úrok z úveru. Pokiaľ by veriteľ mal naďalej až do zaplatenia dlžnej pohľadávky nárok na riadny úrok a popri tom i úrok z omeškania a prípadne iné sankcie, vznikla by hrubá nerovnováha v právnom postavení dodávateľa (veriteľa) a spotrebiteľa (dlžníka). Veriteľ by mal naďalej všetky oprávnenia zo zmluvy a navyše i právo a možnosť domôcť sa relatívne okamžite splnenia celého záväzku, pričom dlžník by stratil akékoľvek výhody, ktoré mu zmluva o úvere garantovala. Takýto následok vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru by bol nielen neprijateľný pre založenie nerovnováhy v právach a povinnostiach účastníkov zmluvy, ale aj v rozpore s dobrými mravmi.

13. Vo vzťahu k prezentovanému záveru odvolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 18.9.2012 sp.zn. IV.ÚS 476/2012, ktorý v odôvodnení rozhodnutia poukazujúc na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Obo 143/98 uviedol, že nie je možné priznať úroky z úveru v čase po splatnosti celého úveru, pokiaľ nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. Hoci judikatúra najmä nižších súdov v tomto smere nie je úplne jednotná, odvolací súd sa prikláňa k názoru prezentovanému v označenom rozhodnutí, ktorý korešponduje so záverom prezentovaným súdom prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí a jeho záver považuje za logický, nakoľko v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi zmluvy. Súď takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nejaké obmedzenie užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

14. Žalobca vo svojom odvolaní svoj nárok na riadny úrok po vyhlásení splatnosti úveru až do momentu zaplataenia dlžnej istiny odôvodňoval poukazom na § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka. Podľa tohto ustanovenia dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov. Na základe druhej vety tohto ustanovenia nemožno potvrdiť ani vyvrátiť záver, že dlžník má povinnosť platiť riadne úroky z dlžnej istiny i po zosplatnení úveru. Toto ustanovenie sa vzťahuje iba na situáciu, kedy dlžník splatil poskytnutý úver pred dňom jeho konečnej splatnosti, čo zjavne nie je prípad posudzovanej veci, kedy dlžníci (žalovaní 1/,2/) dlžný úver nesplatili. Argumentácia žalobcu poukazujúca na § 506 Obchodného zákonníka upravujúceho oprávnenie veriteľa odstúpiť od zmluvy pre omeškanie dlžníka nemá súvis s posudzovanou vecou, nakoľko žalobca od zmluvy neodstúpil, vyhlásil predčasnú splatnosť úveru, čo je odlišný inštitút s inými právnym následkami (napr. zmluva v takomto prípade nezaniká). O rovnaké ustanovenie oprel svoje rozhodnutie č. k. 11Co 12/2017-90 zo dňa 31.1.2017 aj Krajský súd v Žiline, ktoré preto žalobca tiež citoval nedôvodne a nie je potrebné zo strany odvolacieho súdu sa k nemu bližšie vyjadrovať. Žalobcova námietka, že Ústavný súd SR sa vo svojom rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 476/2012 nezaoberal meritom veci, ktorá bola predmetom konania na všeobecných súdoch, je rovnako nedôvodná. Ústavný súd SR sa po vecnej stránke zaoberá rozhodnutiami všeobecných súdov iba do tej miery, či sú z ústavnoprávneho hľadiska udržateľné, teda či nimi nedošlo k takému excesu, ktorý by mal za následok porušenie práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy SR. Skutočnosť, že Ústavný súd SR sa podrobne nezaoberal meritom veci, nijako neznižuje význam jeho záveru o ústavnej udržateľnosti posudzovaných rozhodnutí všeobecných súdov. Rovnako je bezpredmetné využívať ako výkladovú pomôcku návrhy zákonov, ktoré neboli schválené Národnou radou SR. Najvyšší súd ČR vo svojom rozhodnutí sp. zn. 33 Cdo 212/2014 zo dňa 21.8.2014 citovanom žalobcom síce konštatoval, že úroky z omeškania nenahrádzajú od splatnosti pohľadávky stranami dojednané úroky, avšak ani tento názor nie je spôsobilý vyvrátiť správnosť rozsudku súdu prvej inštancie.

15. Pokiaľ žalobca v podanom odvolaní poukazuje na viaceré rozhodnutia odvolacích súdov, podľa ktorých má veriteľ v prípade omeškania popri úrokoch z omeškania právo i na dohodnuté úroky z úveru, pričom tieto možno požadovať súbežne s úrokmi z omeškania aj po splatnosti celého úveru, odvolací súd zdôrazňuje, že právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky. Rozdielnosť právnych názorov súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach a zjednocovanie judikatúry všeobecných súdov je riešená a upravená zákonom č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V záujme zachovania princípov právnej istoty a tiež predvídateľnosti súdnych rozhodnutí je nevyhnutné, aby všeobecné súdy rešpektovali príslušnú judikatúru najvyššieho súdu, ktorá bola v zákonom stanovenej procedúre publikovaná v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Povinnosťou všeobecných súdov však rozhodne nie je reagovať v odôvodnení na rozhodnutia vydávané iným senátmi, či inými súdmi rovnakej alebo nižšej inštancie. Existencia odlišnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov je síce nežiaduca, ale až do ustálenia rozhodovacej praxe v zákonom stanovenej procedúre nie vylúčená. To znamená, že môže nastať situácia, kedy budú súbežne popri sebe stáť aj rozhodnutia, ktoré k riešeniu určitej otázky alebo problematiky neprístupujú úplne identicky, resp. úplne odlišne. Odvolací súd v tejto súvislosti dáva odvolateľovi do pozornosti, že Občianskoprávne kolégium Krajského súdu v Bratislave na svojom rokovaní dňa 1.3.2019 v zmysle § 17 ods. 3 písm. a/ zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov prijalo vzhľadom na výkladové rozdiely v právoplatných rozhodnutiach senátov 3 Co, 4 Co, 5Co, 6Co, 7Co, 8Co, 9Co, 15Co, 16Co k otázke platenia zmluvných úrokov z úveru po zosplatnení spotrebiteľského úveru Stanovisko č. 1/2019, podľa ktorého „ v prípade plnenia zo spotrebiteľského úveru, zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatnenia úveru veriteľovi nepatrí. Veriteľ má právo na zaplataenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, vzniká iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi.“

16. S poukazom na uvedené sa odvolací súd zhoduje s názorom odvolateľa len v tom, že úroky z omeškania a zmluvné úroky sú dva rozdielne inštitúty, ktoré majú svoje vlastné, vzájomne nezastupiteľné funkcie. Uvedené však nijako nespochybňuje zánik nároku veriteľa na zmluvné úroky po zosplatnení úveru, nakoľko stále platí, že sankcionovanie dlžníka úrokmi z omeškania (a prípadne aj inými poplatkami) spolu s pretrvávaním jeho povinnosti platiť zmluvné úroky by spôsobilo hrubú nerovnováhu

v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Pokiaľ žalobca poukazoval na komentár k Obchodnému zákonníku, názory tam uvedené boli aktuálnou rozhodovacou činnosťou súdov už prekonané v smere uvedenom vyššie. Možno teda zhrnúť, že odvolacia argumentácia žalobca nebola spôsobilá spochybniť správnosť rozsudku súdu prvej inštancie v časti, v ktorej zamietol žalobu o uloženie povinnosti žalovaným 1/,2/ zaplatiť žalobcovi úrok z úveru vo výške 13,9 % ročne z nezaplatennej istiny 9 300,19 eur od 19.2.2015 do zaplatenia (t.j. za obdobie po zosplatnení úveru). Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku podľa § 387 ods.2 C.s.p. ako vecne a právne správny potvrdil.

17. Podľa § 232 ods. 3 C.s.p. lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

18. Podľa § 220 ods. 2 C.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

19. Prihliadajúc na kvantitatívnu stránku odvolania (medze, v ktorých sa žalobca domáha preskúmania rozhodnutia) odvolací súd následne preskúmaval časť prisudzujúceho výroku súdu prvej inštancie týkajúceho sa určenia paričnej lehoty, t.j. lehoty určenej na splnenie priznaného peňažného plnenia. Vo vzťahu k dôvodom odvolania je treba uviesť, že v civilnom súdnom konaní v zásade platí, že ak je v rozsudku uložená povinnosť plniť, je strana , ktorej bola táto povinnosť uložená, povinná splniť ju v zásade do troch dní od právoplatnosti rozsudku (§ 232 ods. 3 C.s.p.). Len v odôvodnených prípadoch môže súd určiť lehotu dlhšiu; takto postupuje podľa okolností daného prípadu, napr. podľa sociálnej a rodinnej situácie, zdravotného stavu osoby, ktorej sa ukladá povinnosť a pod.. Ak má súd za to, že je v danom prípade na mieste určiť na plnenie lehotu dlhšiu, alebo stanoviť, že plnenie sa má stať v splátkach, musí byť táto časť výroku rozhodnutia súdu podložená zistením všetkých potrebných skutočností, ktoré by presvedčivo zdôvodnili záver, že je vzhľadom na povahu prejednávanej veci, priznaný nárok a osobné pomery strany vhodné určiť na plnenie lehotu dlhšiu ako tri dni od právoplatnosti rozsudku, resp. stanoviť, že peňažné plnenie sa môže plniť v splátkach. Je pritom na úvahe súdu, či po oboznámení sa s relevantnými skutočnosťami (vykonanými dôkazmi) výhodu splátok žalovanému umožní alebo nie, v akom rozsahu a za akých podmienok. Platí ale, že pokiaľ povinný žalovaný o umožnenie uhradiť dlh v splátkach v priebehu konania požiada, musí zároveň svoje tvrdenia preukázať dôkazmi, ktoré súd následne vykoná a vykonané dokazovanie vyhodnotí.

20. V posudzovanej veci z obsahu spisu vyplýva, že žalovaní 1/,2/, ktorým bolo súdom prvej inštancie riadne doručené Poučenie o možnosti zastúpenia spotrebiteľa a procesných právach a povinnostiach spotrebiteľa podľa § 292 C.s.p., v priebehu pojednávania nariadeného na deň 22.8.2018 v priebehu záverečných prednesov uviedli, že nie sú schopní zaplatiť pohľadávku jednorazovo a žiadajú o povolenie splátok (v neurčenej výške). Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že tento poukazujúci na § 232 ods. 3 C.s.p. posúdil osobné a majetkové pomery žalovaných a umožnil im uhradiť pohľadávku žalobcu v splátkach, keď „výšku 150 eur považoval za primeranú, zodpovedajúcu približne výške pôvodnej splátky a keď povolenie splácať dlh v splátkach nezasiahne neprimerane do hospodárskych pomerov žalobcu. Výšku splátky 150 eur mesačne nepovažoval za zjavne neprimeranú k výške pohľadávky žalobcu, ktorú je možné uspokojiť v primeranom čase. Súd prvej inštancie konštatoval, že pri rozhodovaní zohľadnil majetkové pomery žalovaných ako spoludlžníkov ku ktorým prišlo po uzatvorení zmluvy, najmä okolnosti na strane žalovanej 2/, ktorá nie je zamestnaná zo zdravotných dôvodov, je invalidnou dôchodkyňou, žalovaní nevlastnia žiadny majetok a splatenie celého záväzku žalovanými jednorazovo nie je v danej situácii objektívne možné.“

21. V prejednávanej veci po zohľadnení prijatého rozhodnutia a obsahu súdneho spisu je odvolací súd nútený konštatovať, že súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutkový stav týkajúci sa možnosti žalovaných zaplatiť dlžnú pohľadávku. Z prednesov žalovaných v priebehu pojednávania nariadeného na deň 22.8.2018 síce vyplýva nimi tvrdená výška ich mesačného príjmu (žalovaný 1/ netto mzda vo výške 500 eur, žalovaná 2/ invalidný dôchodok vo výške 450 eur) a ich majetkové pomery (podľa

tvrdenia žalovaných nevlastnia žiaden majetok), súd prvej inštancie sa však týmito tvrdenými finančnými a majetkovými pomermi nezaoberal, nezisťoval aké dôkazy žalovaní 1/,2/ na preukázanie svojich tvrdení o nemožnosti zaplatiť dlh v primeranej navrhujú vykonať, nezaoberal sa skutočnou ochotou žalovaných platiť dlh v splátkach a ani tým, či vôbec a akú sumu po podaní žaloby (ktorá bola žalovaným doručená dňa 2.1.2018) za obdobie do rozhodnutia súdu prvej inštancie žalobcovi uhradili. Zároveň je potrebné tiež vychádzať z toho, že posúdenie finančných možností žalovaných pre účely úhrady dlžnej pohľadávky by malo byť súčasťou aktivít v procese prípadného núteného výkonu súdneho rozhodnutia, kedy dôjde jednak k dôslednému zisteniu majetku žalovaných a jednak k voľbe najvhodnejšieho spôsobu exekúcie. Odvolací súd dáva súdu prvej inštancie do pozornosti, že výška splátok musí byť primeraná výške priznaného plnenia, pričom v danom prípade by pri splátkach 150 eur mesačne bol dlh uhradený až cca po 5- tich rokoch, čo je neprijateľné, keďže podľa ustálenej rozhodovacej praxe by lehota na zaplatenie celého dlhu nemala presiahnuť obdobie 3 rokov.

22. Uvedené nedostatky odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý povolil žalovaným 1/,2/ zaplatiť dlžnú sumu v splátkach bez dôsledného posúdenia a odôvodnenia splnenia podmienok pre povolenie splátok vychádzajúceho z výsledkov vykonaného dokazovania má za následok, že odôvodnenie rozhodnutia v časti vzťahujúcej sa k uvedenému výroku nespĺňa požiadavky obsiahnuté v § 220 ods.2 C.s.p na riadne odôvodnenie rozsudku, v dôsledku čoho došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. Na základe uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti prisudzujúceho výroku, t.j. vo výroku o povolení splácať dlžnú sumu v mesačných splátkach vo výške 150 eur, vždy do 25-teho dňa v mesiaci, od právoplatnosti rozhodnutia do zaplatenia, pod stratou výhody splátok a v závislom výroku o trovách konania podľa § 389 ods.1 písm. b/ C.s.p. zrušil a vec v rozsahu zrušenia podľa § 391 C.s.p. vrátil na ďalšie konanie. Úlohou súdu prvej inštancie bude opakovane dôsledne posúdiť žiadosť žalovaných 1/,2/ prezentovanú v priebehu pojednávania nariadeného na deň 22.8.2018 na plnenie dlhu v splátkach vo vzťahu k dôkazom, ktoré na jej preukázanie žalovaní 1/,2/ navrhli (resp. navrhnu) a prijaté rozhodnutie o paričnej lehote následne dostatočne odôvodniť (§ 220 ods.2 C.s.p.). V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne o náhrade trov konania (§ 396 ods.3 C.s.p.).

23. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).